

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आनन्दकुटी विहार गुठीको मासिक मुख-पत्र

(आनन्दकुटी विहार गुठीको मासिक मुख-पत्र)

आधीन

वर्ष-१

अंक-६

नें० सं० १९३०

ह० सं० १९७३

वार्षिक ५।-

यो अंकको

- १५०

上卷

תְּמִימָה בְּנֵי בְּנֵי

፩ የዕለታዊ ቤት አገልግሎት ማስቀመጥ ይችላል፡፡

| କୁଳ ପାତା ଲାଗି କୀମାନାରେଖା କି କିମିଟିଏ

1 Ob Ez 19b

। ॥৩৩ ৰে মুক্তি পাবিবাক হীভব পুরুষ পুরুষ পুরুষ ॥৩৪ ৰে

। ପ୍ରକାଶ କର ପାଇଲା ଏହା ପରିମାଣ

(ج) ترتیب تابعیت مذکور است. (د) ترتیب تابعیت مذکور است. (ه) ترتیب تابعیت مذکور است.

। ପ୍ରାଚୀନ ଲିଖିତଙ୍କୁ ବେଳେ

Այս բառե, և կե-ին աւոր լիզոն շաքար էլլի շաքար, (Ե

“**କବି ଜୀବନ ପାତଳ,**

ଶ୍ରୀ କୃତ୍ୟାମନ୍ଦିର

የዕለታዊ የደንብ ስምምነት ተስተካክል ነው፡፡ አሁንም ተስተካክል ነው፡፡ እና ተስተካክል ነው፡፡

କୁଳ ମନ୍ଦିର ଶର୍ମା ପାତ୍ର ଗାଁଲାହାରୀ ପାତ୍ର

— 二三一 二三二 二三三

ଶ୍ରୀ ପାତ୍ର ମହାନ୍ତିର ପାତ୍ର
୦୩୦୯ ମେୟର୍ଜୁଲୀ

-Digitized by s2libth

121b

(**תְּמִימָה-תְּמִימָה**)

„**କାନ୍ତିର ପାଦରେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଯାଏଇଲୁ** ।”

ବୁଦ୍ଧି କମ୍ପ୍ୟୁଟର

बुद्ध र बौद्ध-धर्म

— रवीन्द्रनाथ टैगोर

[विश्व भारती, मांग १, संलग्ना ४-बाट यिकी रवीन्द्रनाथ टैगोर शतवर्षीय जयन्तीको उपलक्षमा भारत सरकार सूचना प्रसार विभाग, गान्तेकद्वारा प्रकाशित नेपालीमा अनुवित बौद्ध-साहित्य-संकलन “बुद्ध देव” बाट]

एक समयमा बुद्धको महान् धर्मले ऐक्यको जीवित भावलाई एशियाको अधिकांश भागमा प्रशारित गरेको थियो । यसले जातिलाई एकत्रित गरेर स्वार्थसिद्धिकी भावबाट वंचित गराएको थियो ।

हो, विज्ञानले भौगोलिक बाधा-विघ्न हटाई मान-वीय सम्पर्कको वृद्धि गरेको छ, तर मनुष्यले यस साधनलाई खालि शक्तिद्वारा स्थूल बाधा-विघ्न हटाउन मात्र प्रयोग गरे । इतिहासमा आजसम्म जानिएका कुराहरूमध्ये बौद्ध-धर्म नै हो जुनले स्थलदूरी, भाषा, रीति-थीति र संस्कृतिको वैभिन्नताले ल्याएको पार्थवयलाई हटाई बहु-संख्यक जातिमा एकताको भाव जगायो । यस धर्मको मूल उद्देश्यको मुहान अन्तर्राष्ट्रीय व्यापारमा, सांस्कृत्य स्थापना वा वैज्ञानिक बौद्धनवातामा थिएन, न ता नयाँ इलाका दबाल गर्न बसेसर्ने प्रवृत्तिमा नै । यो त मनुष्य जातिलाई अन्तिम लक्ष्यमा पुग्न सहायता गर्न एउटा निःस्वार्थ प्रयास थियो ।

हालैमा एक बौद्ध-धर्मसतावलम्बीले लेखेको बौद्ध-धर्म विषयक एउटा पुस्तक पढेको थिए । यसमा लेखकले सिद्ध गर्न खोजेको छन् कि यद्यपि बौद्ध-धर्म भौगोलिक भारतमा उत्पन्न भएको भएपनि यसको बीज भारतीय

संस्कृतिबाट उप्जिएन, न त भारतीय मानसबाट नै यसको जराले रस संचित गन्यो । अर्को शब्दमा भर्नौ भने यो धर्म एउटा संयोग मात्र हो, अनि यसको पूर्व-इतिहास केही थिएन, स्वाभाविक उत्पत्तिको पैतृक जड थिएन । आफ्नो उत्साहमा साहै खरो भई तिनले भनेका छन् कि भारतको धार्मिक इतिहासमा बौद्ध-धर्म अधिअधिको अरू धर्मभन्दा एकदम अनौठो ठहङ्गे ।

बालकले त जन्म परिपाटीमा नै माताप्रति वैरभाव प्रकट गाए । तर भएता पनि जन्म माता-पिताको अस्वीकृति त होइन । यसमा संदेह छैन कि बौद्ध-धर्म भारतको मातृहृदयको एउटा महान् उपज हो ।

हामी मान्दछौं कि शताब्दीसम्म यसले आफ्नो प्रभुत्व जमाएकोले यसलाई वाह्यरूपले धोर विरोधको सामना गर्नु पन्यो । तर इतिहासको पाना पल्टायी भने देखदछौं कि यसको जति कुरो बहिष्कार गरिने चेष्टा भए ती सबै कुरो वास्तवमा बौद्ध-धर्मको भौलिक सिद्धान्तहरू थिएनन्—ती त खालि भ्रममूलक अनायां अध्यविश्वासका कुराका खिचडी मात्र थिए ।

मेरो धर्म वा मेरो महत्वाकांक्षाको जुन अविमूल्यवान् कुरो छ त्यो अरू धर्ममा वा अरू जातिका

इतिहासमा मौलिक ऐक्य लिई मेल भएको हेर्न चाहन्छ । संसारको कुनै चिन्तन र संघर्षको गतिविधिको आफ्नो आपनो अभिव्यक्तिमा विलक्षणता रहला तर ती मबको अन्तरमा निहित रद्देको सत्यतामा कदापि सहस्रो देखावटी अनौठोपना रहँदैन । पवित्र गंगा नदीले मिश्रदेशको नाइल नदी वा चीनको याँगसी क्याँग नदीसंग आपनो सारभूत ऐक्य बोषित गर्नु हिचकिचाउनु हुँदैन । खालि एउटा जल-फोहोराले जबरजस्त अनौठोपनाको अवरकहु तमाङ्गा देखाउँछ बस् त्यो हराएर जान्छ—आपनी प्रकृति माताः लाई यस्तो राक्षसी उपजले लजिजत गराउँछ ।

जब हामीले महूच दिएको कुरोको आदर्शलाई अमीम मानसमा भेटायै भने त्यसमा हामी आनन्दित हुनु पर्छ । बजारिया भाउ भएको दाल-भासे संस्कृतिको परिणाममा पो अहंकार रहन्थ्य । पवित्र सत्यनाले त नचार्दिहो विलक्षणताको विडम्बना गर्न मनपराउँदैन—कसैकोमा नभएको अपूर्व कुरो मेरोमा छ भने ईर्ष्यालु धर्यतिलाई मात्र विडम्बनाले मोहित पार्दछ । जो महान् छ त्यो कदापि एकलो हुँदैन; यसको साथ-गाम्भीर्यको शिष्टता र अमरत्वको आत्मीयता रहन्थ्य ।

यसकारण म बौद्ध-धर्मलाई मनुष्यको एक महान्तम धार्मिक सत्कर्म ठान्दछु । यसरी भारतको प्राचीन आध्यात्मिक चिन्तन एवं अरु महान् धर्महरूसंग यस धर्मको मौलिक सादृश्य पता लगाउँदा मलाई आनन्द लाग्छ । के मनुष्यको उपजको मात्र गर्व गरी मानव स्वयं-लाई भुल्नु युक्तिसंगत कुरो हो? अगमवक्तालाई मात्र सत्यताको परिपूर्णता सिद्ध गर्ने अधिकार छ औ अस्ते कि त उनको पीछा गर्नु पर्छ कि त आध्यात्मिक ह्रासको मुखमा गर्नु पर्छ भन्ने विश्वास खालि तिनीहरूको हुन्छ, जसको मानवताप्रति केही श्रद्धा हुँदैन ।

बौद्ध धर्म मानवी प्रकृतिको बिकृति मात्र हो भन्ने कुरोलाई म समर्थन गर्न सकिदन । अनि, यो संसारका अल्ल धर्मसंग नमिहने र आफ्नो आध्यात्मिक बातावरणसंग विरोध खाने औकमरहित छ भन्ने, र यसले बाह्य एवं आन्तरिक ऐक्य-भाव नभएको मनुष्य-संसारतिर धकेल्ने एउटा आत्म-हृत्याको शास्त्र-कला हो भन्ने कुरो पनि मात्र सकिदन । म फैरि भन्नु, निषेधको आधारमा कुनै धर्म टिक्न सक्दैन । धर्म हो भने त्यसको मुद्दमा त्यो सत्यता रहनु आवश्यक छ जुन घनात्मक र अनन्त होस्, अनि जसको निमित्त मनुष्यले सर्वस्व अर्पण गर्न सकोस्, र आनन्दित होस् । यस दृष्टिकोणले प्राचीन भारतले भौतिक लालचा त्याग गरी जीवनमा सिद्धि प्राप्त गर्व जारेको आध्यात्मिक प्रयाससंग बौद्ध-धर्मको स्वाभाविक नाता र सादृश्य देखा पर्दछ ।

बौद्धले प्रचार गर्नु भएको अनन्त सत्य के हो? त्यो हो धर्म जुन अंगै जीमा बताउनु गाहारो छ । सायद यसलाई 'पूर्णनाकी सर्वश्रेष्ठ आदर्श' भने हुन्छ । निष्प्रयत्नः यो कुनै बोद्धिकतत्व होइन, न त खालि चंत्रध्यजनित कुरो नै हो । यो त यस्तो यथार्थता हो जुन प्राप्य छ अनि यस-संगको नाताको गहिराई अनुसार जीवनसिद्धि पाउँदछौं । यसकारण यो 'धर्म' र उपनिषद्को 'ब्रह्म' मूलतः एउटै कुरा हुन् ।

बौद्ध-धर्म खालि फोस्ते बोद्धिक कुरो होइन । यसमा परम आध्यात्मिक-ज्ञान रहेको हुन्छ; यो सर्व-प्राणीको निमित्त सतत् सत्य कुरो हो; बाहिरी बातावरणको परिधिले यसको प्रकृतिलाई छेक-थुन गर्न सक्दैन । यसकारण यसको सिद्धान्तमा यथार्थ सत्य छ, ज्ञानमय छ, औ अनन्त छ । यसरी नै उपनिषदमा भनिएको छ : 'सत्यम्, ज्ञानम्, अनन्तम्, ब्रह्म' ब्रह्म नै सत्य हो, ज्ञान हो, अनन्त

हो। तर फेरि, धर्म खालि ध्यापक प्राकृतिक नियम हैं सत्य मात्र होइन; यसको नैतिक गुण पनि छ। यसले हामीलाई शान्ति, सद्भावना र प्रेमको मार्गमा डोध्याउँद छ। त्यस्तै उपनिषद्को 'ब्रह्म' जो 'सत्यम्' हो त्यो 'सत्यम्, शिवम् र अहंतम्' अर्थात् ब्रह्ममा शान्ति, सद्भावना र ऐक्य छ।

'धर्म' अर्थात् 'धर्म-कार्य' शान्ति, सद्भावना र प्रेमको अनन्त सत्यता हो, अनि जसकोनिमित मनुष्यले जीवन नै सर्वशेष श्रद्धाङ्गली स्वरूप अर्पण गर्न सक्छ।

यो 'धर्म'—ले त्याग गर्ने अतिमानवीय शक्ति प्रदान गर्ने सक्छ औ स्वार्थ त्यागद्वारा उसलाई अपूर्व अस्तित्वको अवस्थामा पुन्याउन सक्छ। यो अवस्था विनाश-मार्ग नलिई अपरिमेय प्रेम-मार्ग लिएर मात्र सिढ्ह हुन्दै भन्ने मात्र बुझ्यौं भने पनि यो अवस्था कस्तो हो त्यसको केही धमिलो ज्ञान पाउन सक्छौं।

र, स्वच्छन्द प्रेमको विनाशमा निरन्तर रहनुलाई भगवान् बुद्धले 'ब्रह्म-विहार' अर्थात् ब्रह्मा विचरण गर्नु भनेका छन्।

- ४ -

भूल सूधार

आनन्द भूमि अंक ४ भाद्रया अंके श्री सम्यक्करत्न
वज्राचार्य चवया विजयानु "जि योगु सपू"
शीर्षक लेखय् पृष्ठ ७ दक्षसिने चवय्
निम्निपूया भावना बमलारुलि
लवापु जुल धाय साःया॒
भावना बःलारुलि धका
भूल जूवन।

~~~

आनन्द भूमि चष १ अंक ४ श्रावणया पत्रिकाय्
थाइ चुम्हमूर्ति विहार निर्माणया लागी
कृष्णकुमारी दिल्लीबजारं सच्चि
जक १००१- चन्दा व्यूगु
जवी साःया॒ ३००१-
स्वसः धका भूल
जूवन।

स्वास्थ्य लाभ

— डा० शीरमान शाक्य

“आरोग्य परमा लाभ” अर्थात् रोगी नवनु नै ठूलो लाभ हो - यो गौतम बुद्धको महान् वाक्य हो । यो वाक्य हेर्दा जति सरल छ, त्यतिकै गहन पनि छ । रोगी हुन कसलाई मन पर्ना ? तर नचाहेर पनि मानिस रोगी किन हुन्छ ? यसको जबाप अज्ञानता हो भग्नुमा दुइ मत होवोइन । मानिस ज्ञानी पनि हुन्छन्, साथै अज्ञानी पनि । ज्ञानीले आफ्नो ज्ञानको कुरा अज्ञानीलाई बुझाइदिने पनि मानिस मात्रले जान्दछ । यसेबाट यो संसार बस्न योग्य बन्न सक्छ । गौतम बुद्धले पनि जन स्वास्थ्यको निमित्त अनेक नियमहरू बनाइ आरोग्य हुने शिक्षा दिनु भएकोछ । यस विषय “बौद्ध साहित्य र स्वास्थ्य सेवा” शीर्षक आफ्नो लेखमा पूज्य भिक्षु अश्वघोषले राज्री व्याख्या गर्नु भएको छ । (हेर्नुस ! आनन्द भूमि बैणाख विशेषाङ्क ने० सं० १०९३)

मानिस साम जिक प्राणी हो । समाजको प्रत्येक चालचलनले, गतिविधिले मानिसको जीवनलाई प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष तरिकाले प्रभाव पारेको हुन्छ । समाजको एक रोगी व्यक्तिले त्यो समाजको अरु धेरै सदस्यहरूलाई रोग सारीदिन सक्छ । यसकारण व्यक्तिको स्वास्थ्य सामाजिक स्वास्थ्य स्तरमा भर पर्ने कुरा हो । स्वास्थ्यको परिभाषा केवल निरोगी मात्र हो भने कुरा ठान्नु हुँदैन । भौतिक उन्नतिको चरम सिमाना पुगेका मुलुकहरूमा मानिसहरूलाई के कुराको कमि होला जस्तो लाग्छ । तिनीहरू धनी छन् । हेरेक साधनहरू उपलब्ध पनि गरेका छन् । तर ती देश-

हरूमा धेरै मानिसहरू मानसिक रोगले पीडित छन् । यो पनि ठूलो रोग हो । यस्ता रोगीहरूको निमित्त औषधीहरू मात्रले पनि ठीक तुल्याउन सकिन्न छ । शारीरिक र मानसिक शक्तिले युक्त मानिसको शाशीरमा यी मध्ये कुनै एउटाको असन्तुलनले मानिस पीडित हुन सक्छ ।

रोग कसरी रोक्न सकिन्छ भने कुरा जालाई हामीले रोग के हो र यो कसरी लाग्छ अथवा फैलिन्छ भन्ने कुरालाई जानु पर्छ । उहिलेका मानिसहरूले रोगको कारण केवल शरीर जन्यमात्र नठानी अन्धविश्वासको आधारमा देवी प्रकोप, भूत, पिसाच, बोकसी, नाम इत्यादिको दोष-लाई मान्दथे र स्वास्थ्य उपचारको नाममा प्रार्थनाहरू गरेर, मन्त्रहरू पढेर, बली दिएर, इत्यादि काल्पनिक उपायहरू गर्ने गर्थे । तर यसको विरोधमा सम्यक सम्बुद्धले पनि आफ्नो उपदेशमा अन्धविश्वासलाई निन्दा गर्नु भएको छ । यसकारणले पनि बुद्ध धर्मलाई हामीले बैज्ञानिक धर्म भनेर मान्न कर लाग्छ । यसकारण अन्धविश्वासमा आधारित रोग विषय पुराना विचारहरूलाई हामीले छोडै लानु कल्याण हुन्छ । आज बैज्ञानिकहरूले धेरैजसो रोगहरू कुनै बोटाणुहरूबाट पैदा हुन्छन् जुन विभिन्न साधनबाट फैलिन्छन् जस्तै हावा, पानी, किराहरू, खानकुरा, मलमूत्र, सिगान, खकार इत्यादि । विभिन्न रोगको प्रकृति र फैलिने कारणहरू पनि भिन्नभिन्न हुन सक्छ । जस्तै औलो ज्वर जसलाई मलेरिया भन्दछन्, यसबाट बच्न जुन उपाय गर्नु पर्छ, त्यो टी० बी० र कलेराबाट बच्ने उपाय भन्दा फरक

हुन्छ । दुषित हावा, दुषित पानी, कोहोर तथा बासी खाना, घरको र यसको वरिपरिको फोहरले पनि धैरेजसो रोगहरू फैलिन्छन् । यसकारण यो कुराहरू माथि ध्यान दिनु व्यक्तिगत तथा सामाजिक स्वास्थ्यको दृष्टिकोणले अस्यन्त जरूरी हुन आँदेँछ ।

मृत्यु त स्वाभाविक कुरो हो र समय पुरोपछि स्वभावतः यसले लै जान्छ । तर कर्यो मानिसको अस्वाभाविक मृत्यु हुन्न, जसबाट हामीले जानेमा अवश्य बचन र बचाउन सक्छौ । जिन्दगीदेवि असञ्चुटी हुनु निराशाको कल हो । यो निराशाको कारणबाट पनि धेरै रोगहरू हुन्छन् । चिकित्सा विज्ञानको आदर्श हुन्छ—सबै मानिसले स्वाभाविक जीवन बिताउन सकुन, अकाल मृत्यु कसंको नहोस र रोगबाट मानिस बच्न । एउटा पुरानो उखान छ “रोग लागी सकेपछि उपचार गराउनु भन्दा रोगी लाग्न नदिनु सबैभन्दा बेस कुरा हो ।” हामीले आफ्नो ज्ञानलाई सदुपयोग गर्नु पर्छ र नजानेको कुरा जान्ने कोसिस गर्नु पर्छ । नजन्मेको बच्चालाई बचाएर त्यसलाई स्वस्थ जन्माउने उपायहरू गर्नु पर्छ, आमालाई गर्भांवस्था र प्रसुति अवस्था (बच्चा पाउने तेला) मा हुने खराब अवस्थहरूबाट जोगाउने उपायहरू गर्नु पर्छ, जन्मी सकेको

बच्चालाई बचाएर त्यसलाई राज्ञोसंग हुर्काउने कर्तव्यहरू गर्नु पर्छ, आमाको स्वास्थ्य रक्षाको निमित्त र भएका बच्चाहरूको राज्ञो विचार र शिक्षा दिक्षाको लागि पनि धेरै बच्चाहरू नजन्माउने गर्नु पर्छ, दुर्घटनाहरूबाट बच्ने बचाउने हर सम्भव प्रयत्नहरू गर्ने, सर्ववा तथा घातक रोगहरूबाट बचन, बचाउन, खोपाउने, सुइ लिने र यस्ता उपायहरू गर्ने जसबाट पिउने पानी, खानेकुरो, फोहर बानी र अरु धेरै कारणहरूबाट समाजमा रोगहरू फैलिन पनावोस । यस्ता सबैमात्र स्वास्थ्यको निमित्त गर्नु पर्ने उपायहरू लागु गर्नुमा पनि धेरै कठिनाइहरू छन् । ती हुन—अज्ञानता, बेवास्ता, रुही बादी, (परिवर्तनका विरोधी) आफ्नो सुख र सुविधाको निमित्त अरुको बास्ता नगर्ने अविवेक विचार । यसलाई हटाउन, शिक्षाको प्रचार हुनु पर्यो । स्वास्थ्य सम्बन्धी ज्ञान हरेक मानिसलाई दिनु पर्यो । जनता, स्वास्थ्य कार्यकर्ता र सरकारी जन स्वास्थ्य विभाग नगर तथा ग्राम पञ्चायतहरू बीच आपसी सहयोग र सद्भावना हुनु पर्यो र स्वार्थी आफु मात्रै जिउने विचारमा परिवर्तन आइ, आफु पनि जिउ र अरुलाई पनि जिउन देउ भन्ने विवेक हुनु पर्यो ।

नेपाली, चाइनीज र भारतीय लाकां,

चर्पल र मोजाया लागी

सदां लुमंका दिसँ ।

दबलकाजी तुलाधर

१०/८ लाकां ज्यास, भोटाहिटी

“बुद्ध र व्यवहारिक धर्म” – जिगु मिखाय् !

– मयूर सुमन कमल, बी. ए.

थव ‘बुद्ध र व्यवहारिक धर्म’ सफूआ च्वमिजु थदेय भिक्षु अश्वघोषया थव वाहेक मेमेगु नं आपाल कृतित प्रकाशीत जुइ धुंकूगु दु। उकी मध्ये थव वर्तमान कृति वस्पोलया नेपाली भाषायागु खः। धात्येले वस्पोल छम्ह नेवा ख, नेवातयगु ल व फसय, बलना विजयाम्ह खः।

ख्यूतला जि व्वनागु कितावत फुक हे बाँला ताल, युग्यात लोगु ताल। तर उकी मध्ये निगू सफू तसकंहे बाँला ताल। छगू नेपाल भाषाँ पिहाँ व्याच्वंगु ‘न्हापाँ याम्ह गुरु सु ?’ व विशेषयाना जित थव नेपाली भाषं पिदना च्वंगु ‘बुद्ध र व्यवहारिक धर्म’ धयागु साप बाँला ताल।

थव सफू भाषा सरल जू। झीसं आख ग्वले मिखा जक व्वयमा अथे सुलुन्तुल वनीथे जागु शैलि थुकी दु। थुकिया च्वंगु छगू छगू शब्द हे झीत ज्याय, खेले दु। थुकिया दुने च्वंगु खैंत तसकं हे युग्यात लोयक न्हाना च्वंगु दु। थव सफू व्वनेबले झीसं बाँलाक हे थुइके फुकि बुद्ध धर्म छगू लोँह व अप्पाथे छाःगु व न्हावले वहे जक रूप काइगु धर्म मखु बस लःथे जागु खः। गथे छमाना लः झीसं प्यकुलागु थले प्वंकल धाःसा थुकिया आकार प्यकुं हे लाना वनी, चाकलागुली प्वंकूसा चाकहे लाना वनी। वा छु छु आकार व गुलि प्वंकल अथे हे जुया वनी। अय् धका लखय दुगु गुगु तत्व ख व विचलित जुया वनी मखु न त छमना दुरुया बासना है जुया वनी। अथे हे बुद्ध धर्म न छगू न्हागु हुग्यातनं लोगु धर्म ख। थव धर्म रूपि लः न्हागु आकारगु

युग रूपि थले प्वंकूसाँ उकियात हे लोगु रूप कया व युग्यात लोप्रेक न्हाना वनेफु। तर थव धर्मचिरण याइ पिनिगु ल्हाते ख। यदि ल प्वंकीम्हस्याँ प्वंकेगु थल छखें जक पानुइका व्यूसा व ल छखे जक मूँवनी बाहेक छचाखेर न्यना वने फइ मखु। वस्पोल बुद्ध स्वयं परिनिर्वाण सुत्रय आनन्दयात धया विजयागु दु, ‘आनन्द, युग अनुसार थव धर्मयात छिमिसं लोकथं हचू पा हयफु। थव धापूल झीसं धायेफु कि न्हावले पुलाँगु संस्कारे हे जक प्यपुना च्वनेगु ठीक मजूथें च्वं। अय् धका हान थौकन्हे अय्लाया, गजिया, अफिमया व LSD या युग ख, न्हाथाय वंसाँ अय्ला मत्वसे च्वनकि बेइजत जुइ व साँसारिक दुःखें क्षणीकया निमित्तं रहित जुइत धका LSD आदि ग्रहण यायगु बिलकुल हे ठीक मजू। छाय धासाँ नैतिकताँ विचलित जुइग्यात कदापि धर्म धायकै मखु। थव हे धर्मयात व्याख्या यार्या बुद्धं निगू किसिमयागु धर्म दु धया विजयात—

(क) आमिस पूजा व (ख) प्रतिपति पूजा।

उकी मध्ये (क) यागु पूजा, धर्मधीर्घु पटकहे मथू-पित्त धर्मया लैय, हयत ख, व (ख) यागु ज्ञान बुद्धि छिपे जुइ धुंकू पिनिगु लागी ख। थव कितापे श्रहेय भिक्षु अश्वघोषं मुकंहे प्रतिपति पूजायात कया च्वया विजयागु दु। उकि थव बुद्धिमान पिनिगु लागि व्वना स्वयं योग्यगु किताव ख। उकी वस्पोलं धया विजयागु दु कि ‘आजको युगमा हामीलाई चाहिने प्रतिपति पूजा हो।’ वस्पोलया थव धापू सप्ट यायेत वस्पोलं छगू घटना प्रस्तुत याना विजयागु दु।

गुणिक कींगु जीवने धात्यें जुया च्वनीगु घटना ख । ध्वं
तसकं हे बाँला जू । थुंकि धाःकि धर्यात्मा जक धर्यां मज्यू
धर्मचरण शुद्धं याये सःम्ह जुइमा । अले हे जक वयात
धर्मात्मा धाइ । थुर्कीं वस्पोल भन्तेन पाठक वर्गपिन्त
मानवताया पाठन खंका विज्यागु दु ।

कींगु समाजे गुलिन मनूत दु, उपि फुकसितं
उपयोगी सिद्धगु सेसेलागु सल्लाहतनं वस्पोलया चिकिचा
धंगु सफुति दुश्याना च्वंगु खनेदु । यदि सुं बुद्धिजिवि धर्मं
धंगु छु धका मालास्वय् माल धाःसा ध्वं कितावया ‘बौद्ध
पूजा’ धागु अध्यायलं न्हायकने खवा स्वयं छर्नज्ञ
खंके फु ।

छम्ह व्यापारियात वस्पोलया बुद्ध धर्म व व्यापार
धागु अध्यायलं व्यापारनं धर्म लाक यायेज्यू, लवः नयवंतुं
पाप लाइमखु धका इमित दोषं मुक्त्याना Inferiority
Complex वया च्वंगुयात चबुक चाय्गु कुत व व्यापार
बढे यायेगु लैंपु नं क्यना विज्यागु दु ।

‘रोगीको सेवा’ धागुलि उलेख जुया च्वंगु बुद्ध
बचन ‘यो गिलानं उपडूति सो मं उपडूति’ अथवा सुनां
रोगीयागु सेवा याइ वं जित सेवायागु जुइ धया विज्यागु
पाखे छम्ह डाक्टर वा नर्सं थगु वर्तव्य पुरे यार्यां नं गथे
धर्म चेतना काय्ज्यू धंगु खं वस्पोल भन्तेन बाँलाकहे क्यना
विज्यागु खने दु ।

छम्ह भिम्ह गृहिणीं काय् बहगु शिक्षा वस्पोलया
संदाचार धागु अध्यायलं माक्को लुया व । वं छें गुगुकथं
खंचं यायेमा खंचं यायेत गथे Budget दयेकेमा धयागु खं
बाँलाक क्यना विज्यागु दु ।

अले बौद्ध धर्मं व्यवहारिक खः धैगु खं व्याख्या
यार्या भिक्षु अश्ववीषं प्रमाणित यायेत शूंगाल पुत्रयातै
भगवान बुद्धं विद्या विज्यागु उपदेश न्होने तया विज्यात ।

अले न्यना विज्यात कि मचातों माँ बौद्या प्रति गजागु
कर्तव्य पुरे यायेमा, अथे हे माँ बौ नं काय्, म्हायप्रति गुगु
कर्तव्य पुरे यायेमा । अथेहेथे गुरुप्रति शिष्यया कर्तव्य शिष्य-
प्रति गुरुपा, स्त्रीप्रति पतिया, पतियाप्रति स्त्रीया, मित्रप्रति
मित्रया, कर्मचारीप्रति मालिकया कर्तव्य, मालिकयाप्रति
कर्मचारिया, दाताप्रति श्रमणया कर्तव्य र श्रमणप्रति
दाताया कर्तव्य व आदि खं ध्वं वस्पोलया ‘बुद्ध र व्याव-
हारिक धर्म’ धागुली दुध्याना च्वंगु दु ।

उकिया नाप नाप वस्पोल छम्ह नागरिकया कर्तव्य
नं छ्वावया विज्यागु दु । ध्वं खं छीसं ‘ब्रह्म विहार’ धाःगु
अध्यायलं सीदु । थौंकन्हे पृथ्वी यातायात सुविधाँ याना
चिकिचाग्वो जुइ धुंकल । वेलायते जलपान याना अमेरि-
काये भोजन यावइगु जमाना वय धुंकल । मनूतेन छगु देशं
मेगु देश च्वंपि वा छगु थासं मेगु थासय् च्वंपि मनूतनाप
पाजु व भिचायायें सतीगु नाता दये धुंकल । उकि परस्परे
गथे व्यवहार यायेमा धयागु खंचं छीत मदेक मगाय धुंकल ।
अन्तर राष्ट्रीय सम्बन्धयात मदेक मगागु मूल मन्त्रनं ध्वं
वस्पोलया सफुति समावेश जुया च्वंगु दु । गुगु खं वस्पोल
भन्ते स्वयंयागु वाक्यं “आजको परस्पर बैमनुष्य भावले
भरिएको विश्वलाई बुद्धको मैत्रि, करुणा, मुदिता, उपेक्षा,
शिभा प्रचार गर्नुं अत्यावश्यक ढान्दछु” लिं सीदु ।

ध्वं वस्पोलया कितावे भगवान बुद्धयात छम्ह
मनोवैज्ञानिकया रूपैनं व्यया विज्यागु दु । गथे छम्ह साम्भा-
जीक मनोवैज्ञानिक पापीयात मखु पापयात धूणा यायेमा
धाइ अथेहे ध्वं सफूया “अशान्तीको कारण असमानता”
धंगु अध्यायलये च्वंगु ‘बुद्ध धर्मले यहि जोड दिन्छ कि कुनै
मानिस किन पापी हुन्छ, किन चरित्र भ्रष्ट हुन्छ, यी
घटनाको कारणतिर राङ्गो ध्यान दिए पछि मात्र ठीक
समझदारी हुन्छ’ धयातगुलि बाँलाक व्ययाभ्यू ।

अथेहै थी मध्योम्ह मनू दुर्वाल धायमागु नं ध्वं
धर्मं मखु । बवजातम्ह छम्हसित भिक्षु याना भगवान् बुद्धं
ललहाना बिज्यागु वचन भिक्षु अश्वघोषं थुकी न्हाइवया
विज्यागु दु कि "न जक्चा वसलो होति न जक्चा होति
काहूणो, कम्मन्हो वसलो होति कम्मना होति ब्राह्मणो"
जन्मं सुं अण्डाल वा ब्राह्मण जुह मखु, कर्मं है
बण्डाल वा ब्राह्मण जुह ।

"पुराणमित्येव न, माधु सर्वं नचापि काढ्य नव
मित्य वद्यम" अथवा सुगुं काढ्य पुलाँ जुइवं है जक प्रश्नं सा
वाये बहजू वा त्वं जुइवं है बैठीक धंगु तर्कं ठीक मखु ।
टांकि विद्वानतर्सें निशुलिसनं वाँवाँ लागु जकं कायु फयकेझा
व मेपिनिगु द्वालवे जुइम्ह मूर्ख ख ।

ध्वं सफूया सार कायबले थुलि सीदु कि ध्वं युग्यान्न
तसकंहे लोगु सफू ख । थुकी समावेश जुया चंगु हरैक खंत
फुक्क झीसैं निहं निहया ज्याये प्रयोग याना स्वयं युगु ख ।

समाचार

भोटे (बनेपाथ) स्वास्थ्य सेवा

२१ भाद्र ०३०, धर्मं भीति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया
आयोजना कथं भोटया इयानकुटी विहारे डा० थीरमान
जाक्यया पाखें टी० बी० व दम थाहूं वोपि विरःभीति २०
न्हसिगु स्वास्थ्य परीक्षा व गरीब विरामीपिन्त बासः समेत
विया स्वास्थ्य सेवा जुगु समाचार दु । ध्वं स्वास्थ्य सेवा
लच्छिया छको वा निको उदी । थुकथं बनेपाथ दच्छितक
स्वास्थ्य सेवा उदी अनं लिपा हानं मेगु गामे दच्छितक
स्वास्थ्य सेवा यायेगु धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया
आयोजना धयागु विश्रस्त सूत्रं वोगु समाचार ख । स्मरण
याय् योग्य जू धर्मकीर्ति विहार श्रीघळे गत ज्येन्द्रिनिसें
जनिवार पतिकं सुथे द बजं निसें १० तक डा० थीरमान
जाक्यया पाखें निशुल्क विरामी जाँचे याइगु ज्या जुया
चंगु दु ।

रत्नबहादुर बज्जाचार्य कोरियां लिथ्यन

दक्षिण कोरियाया राजधानि सिउले जुगु बौद्ध युवा
समेलने भाग कया श्री रत्नबहादुर बज्जाचार्य सकुशल
नियंगु समाचार दु ।

ध्वं किताब छगु पूवंक ध्वन धासा Rale Carnegie
यागु How to win Friends & Influence
people धागु किताब स्वयंगु कष्ट है याये माली मखुयैं
चंवं । यदि वसपोल भन्तेया कलमयात न्हावलैं थुलि है
पासा दयका च्वने फत धासा (न्हाका यके फत धासा)
वसपोलया पाखें भविष्यया बुद्ध धर्मं छगु स्याच्छुगु योगदान
वैभवु धका धायफै मखु ।

थजागु सफू प्रकाशित याये दुगु श्री पञ्चबहादुर
चित्रकारजुया व द्वितीय संस्करण छापे याये दुगु ल. पु.
यशोधरा बौद्ध विद्यालयया थगु भाय्य सम्हे जूसा मपायैं
चंवं । थजागु सफू बरंवर पिदना व पाठकवर्गं तयेसं छ्वता
भिगु लैंय आत्म विश्वास बडे जुजुं वयेसा धयागु भिनुना
लेखक श्रद्धेय भन्ते अश्रघोष व पाठक वर्गपित देख्याया
च्वना ।

बुद्धधर्म सम्बन्धी प्रतियोगिता

धर्मकीर्ति बौद्ध अहययन गोष्ठीया न्हगु आयोजना
कथं बाचि छक जनिवार खुनु निहने नितात्मा इले (सारै
बुद्ध बजे) बुद्ध धर्मं सम्बन्धी हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता
जुया चंगु दु । उकी बुढा बुढीपितं नं भागकया चंगु
समाचार दु ।

लच्छिया छक शुक्कार खुनु बुद्ध धर्मं सम्बन्धी
बादविवाद जुया चंगु समाचार दु । आतक उदी धु'कुगु
पक्ष व ब्रिपक्षया विषय खः "बुद्ध द्वो व मनू" आमिस
पूजा व प्रतिपत्ति पूजा" "बुद्ध मूर्ति निर्माणं लाभ व
अलाभ" खः ।

भिक्षु विमलानन्द नेपालय

नीन्याद न्हावःनिसें लंकाय वना भिक्षुजुया लंकाया है
नागरिक जुया लंकाया राहदानी ज्वना काठमाडौं राज
धानी छुं दिनया लागो बिज्याना चंगु दु ।

अनिरुद्ध महास्थविर जापान लिथ्यन

जापानया बौद्ध छम्हस्याँ लच्छिया निमन्त्रणा
याना हङ्गु अनुसारं जापान भ्रमण याना भिक्षु अनिरुद्ध
महास्थविर जापान लिहाँ विज्याना लुम्बिनी बिज्यात ।

त्याग

— कुमारी गायत्री

“कु ?”

“जि भन्ते !” नम्रस्वरं उपासिकां धाल ।

“छ युइले थन गथे उपासिका ? सूर्यया अन्तिम किरण पृथ्वीं बिदा कया च्वच्वन । झङगःत थःथःगु बासे ह्याहाँ बना च्वच्वन । रजनी थःगु सिहासने विराजमान उवीत ठीक याना च्वच्वन, हावं छ थन थव कठिन पर्वन-शिखरे हैरानम्हृथें दना च्वन । युइले छ थन वयत छु ज्या हु ?”

“उया जा छु मदु भन्ते ! छेँ-बुँ थःथिति त्याग-याना प्रकृतिया मुले बास माला च्वना, माला च्वच्वं थुखे पाखे लावल ।”

“थौं गजोगु खैं हहाना च्वच्वना उपासिका ! छेँ-बुँ थःथिति त्यागयाना, थ्वाथःगु बसतं पुना बास माला च्वना ?”

“खः भन्ते ! संसार पीडा व दुःखया भी च्याना च्वच्वन । अन मृत्यु, शोक, भय रोग अदि थव हे फुक्क ज़क जि खना च्वना । मनूत राग, द्वेष, मोह, कलह, क्लेश आदिया आवरणं आवृत जुया च्वच्वन । संसारे हाहाकार मचे जुया च्वन । मि छवया जन-समूहया कडा बुद्धं हृदय-यात आधात याना च्वन । भन्ते ! थजोगु नीरस तथा पीडित संसारयात तोःता शान्तियात मामाँ प्रकृति-माँया मुले वया । मामाँ थः मचा खाचा तयत गुबले हे तिरस्कार याई मखु । भन्ते ! गुम्ह वया ममतामयी मुले वई, वं वैत न्ह्यावले नं रक्षा याई । व मामाँ हे जितनं रक्षा याई, जिके पूर्ण आशा नापं विश्वास दु ।”

“छंगु विचार उच्च खः, छ आदर्शं युक्तम्ह खः, तर संसारया दुःखं विसिवनेत स्वया च्वन, थवयात कायरता धाई उपासिका ! छ दुःखं बचेजुया शान्ति मामाँ उखेथुखें

इवाँय् जुया च्वच्वन, थव छंगु भूल खः । मनयात थःम्हं हे दयकूसा दई, सुईगुं शरणे बनाँ दई मखु । थव संसारे हे जा छंगु परीक्षा खः तथा थव कडा परीक्षा सफल जुइत कडा परिश्रम माः । गुगु थव अनी तये मजुई उगु गथे चमके जुई ? संसारे पलेस्वाँयें च्वनेगु हे ला योग खः । छं संसारया दुःख, कष्ट आदियात मदयका छ्वेत प्रयत्न या, थःनं उगु दुःखं मुक्त जुइगु स्व । छं संसारे अज्ञानी मनूतयत ज्ञानया मत क्यैं, छ नं अन्धकारं मुक्त जु । भगवानं आज्ञा दयका विज्यात “सतत इयानया अस्यास याइम्ह, न्ह्यावले दृढ पराकमी धीर मनुष्यं हे परम पद निर्वाणयात प्राप्त-याना काई वा वैत हे प्राप्त जुइ ।”

गुम्ह उद्योगी खः, सचेत खः, भिंगु ज्या याइम्ह खः तथा विचायाना ज्या याइम्ह खः । अथे हे संयमी खः, अप्रमादी खः उम्हसिया यश बढे जुइ ।

थव प्रतिक्षण अनुभव जुइगु दुःखया अन्त विचार-बान जुया, सदाचारी जुया चित्तया एकाग्रताया सम्पादन याना हे जक याय्फु ।

तथागतं आज्ञा जुया विज्यात — “थःत थःहे जः (मत) जु, थःगु हे शरणे हुँ, मेपिनिगु शरणे मखु । थःत थःम्हं बाँलाक म्हसीकेत न्ह्यावले नं प्रयत्नशील जु ।”

द्यें जाम्ह विचारवान मयूजुपिसं थुकथं उखे थुखे जुया च्वनेगु बाँमला उपासिका ! शान्ति थःगु हे मने दुने दु हानं च थुगु संसारे च्वना नं प्राप्तयाना काय्फु । विस्यू-वनेत प्रयत्न याय्मते, संसारयात हे तथागतया शिक्षाया अनुकूल दयकेत प्रयास या । थुगु क्रम-क्षेत्रे सक्रिय तथा सतर्क जुया ज्या यायाँ “अहं” यात मदयका छ्व, थव हे धात्येंगु त्याग खः ।

Why Buddhism Disappeared from India ?

By Ven'ble Dr. Saddhatissa, M. A. Ph. D.

India is the birth-place of Buddhism and yet Buddhism disappeared from its birth-place as rapidly as it spread there. This became a matter of great surprise to many but when we study this problem in the light of history it will be clear that there is nothing surprising in it. The Writer of this article proposes to take into consideration some of the causes that led to the downfall of Buddhism in India.

Both in the beginning and in the day of its glory, Buddhism received great support from the Buddhist rulers. But later on, as the Hindu rulers came to power, that support to Buddhism was lost. The following may be mentioned as the most important among the Buddhist rulers of India. Ashok (273- 202 B. C) Kanishka (120-162 A. C.), Harsha (604-647 A. C.) and the Pala Kings (750-950 A. C.) Though they followed a very liberal religious policy towards all, they

did not fail in their duty to give special support to Buddhism. During those periods Buddhism had become almost the state religion of the country. But when the Hindu rulers came to power, at the instance of the Brahmins who were their counsellors, most of them followed and altogether different policy towards Buddhism. Some of the Hindu rulers left no stone unturned in resuscitating Brahminism. King Brihadratha, the last ruler of the Maurya dynasty, was assassinated by Pushyamitra, one of his own ministers who belonged to the Brahmin caste. He founded the Sunga dynasty whose rulers did everything possible to revive Brahminism. It may be also mentioned here that later on certain jealous Brahmins made an attempt on the life of Emperor Harsha also but they were not successful in that.

It is said that the Gupta Kings (320-480 A. C.) followed a liberal

religious policy, but even they gave their full support to shaiva and vaishnava cults. During that period, Brahmins made use of the incarnation (Avatara) 'theory to mislead the popular mind'. They said 'Buddha is the ninth incarnation of vishnu. He appeared on earth in that form to preach the message of 'Ahimsa'. Therefore to worship vishnu is to worship the Buddha.'

Various methods were adopted for the suppression of Buddhism and the propagation of Brahminism. Under the patronage of Hindu kings Brahminism occupied the position of state religion. Such books as Manusmriti and Mahabharata were compiled during this period. The teachings of the Brahminical religious scriptures were spread among the people. This is the reason why the Gupta period is regarded as the golden period of Sanskrit literature. Aswamedhe and other such animal sacrifices came into being once again. Great upholders of Brahminism such as Sankaracharya and Kumaralabhatta attacked Buddhism and propagated Brahminism. They incor-

porated many good things from Buddhism in their books and spoke ill of the same. Thus everything possible was done to discredit Buddhism.

From the very beginning Buddhism was not in agreement with such dogmas as belief in a creator (Isvara) and a permanent soul (Atman). Those who had these beliefs in common formed a united front against Buddhism and made it quite easy to spread these beliefs among the common people.

With the passing of time the bhikkhus also fell from their spiritual position. Gradually they began to lose sight of the life of simplicity and self-culture. The great endowments made by pious Buddhists for the support of the sangha became a source of weakness.

As recorded in the Mahavansa, (Chapter V vv. 228-30), some heretical Brahmins entered the Buddhist order in the guise of Bhikkus and worked subversively for the downfall of the sangha. This was also one of the main reasons that led to the holding of the Third Council in the Time of Asoka.

A few hundred years after the Mahapari Nibbana to the Lord Buddha differences of opinion arose in the Sangha which led to the formation of various sects. These sectarian differences greatly affected the unity and the strength of the Sangha.

The foreign invasions had much to do with the disappearance of Buddhism from India. The Muslim invaders especially played havoc with Buddhism, razing temples and monasteries to the ground. Such Buddhist

Universities as Taxila, Nalanda, Vikramashila, Odantapuri Jagaddala, Valabhi and Dhanyakataka, along with their invaluable libraries were set on fire. Thousands of Bhikkhus were put to the sword. Those who escaped from the massacre took shelter in the neighbouring Buddhist countries. In the absence of Bhikkhus there was nobody to teach the Dhamma, so in the course of time the people forgot all about the Buddha and Buddhism,

समाचार

आनन्दकुटी थाइ बुद्धमूर्ति विहार निर्माण

थाइ बौद्धदेते पाखें आनन्दकुटीया लागी प्रदान याना तःम्ह बुद्ध मूर्ति स्थापनाया लागी विहार छगु दयेकेत यथा श्रद्धा चन्दा विया धर्म व कर्म बःलाका दिसं धका ३० श्रावण खनु श्री राजमान उपासकं अनुरोध याःकथं चन्दा व्यूपि दाता पिनिगु नामाकली थथे—

व्याखालानि दसोचुक	५।-
हेरानानि न्होखा	१०।-
नानि शाक्य लाखिबजार	१०।-
हेरादेवी विश्वज्यौति	५०।-
मानिकरत्न	५।-
व्याखालाल दिल्लिबजार	२।-
पिश्री असंचुक	१०।-
चन्द्रमाया	२।-
ज्योतिकाजी, लक्ष्मीगोभा	५।-
लक्ष्मीहेरा न्हायकंतला	५।-

दिलशोभा न्हायकंतला	५।-
मोतिमाया कुसुमेलाछि	५।-
मोहनशोभा न्हायकंतला	५।-
नानिशोभा न्हायकंतला	५।-
तेजमाया न्हायकंतला	५।-
लक्ष्मीशोभा भोटाहिटी	५।-
लक्ष्मीकुमारी प्याकः	५।-
सानुमाया गुरुमाँ, प्यगर्था	५।-
रत्नशोभा न्हायकंतला	५।-
अनागारिका मुदिता	३।-
चम्पावती इतुंवहा	५०।-
हर्षबहादुर कोहिटी	२।-
रुद्रमान नागबहा	३।-
सरश्वतीदाम बालाजु	६।५०
रत्नमाया, ताराशोभा दिल्लीबजार	५०।-

समाचार

चैत्यपूजा

स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खःलया तत्वावधानय्
जुया च्वंगु चैत्यपूजा गुणपुन्ही खुनु आनन्दकुटी स्थित
'लंका चैत्य' पूजा जुल। लंका चैत्य जक पूजा न्याकः
जुल पिने शहरय् व बनेपाय् प्यकः जम्मा गुकः जुल।

उपासक-कर्तव्य

बुद्ध पूजाँ लिपा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं
उपदेश विसें भिक्षुपिनि व उपासकपिनिगु कर्तव्यया बारय्
चर्वा याना विज्यात—बुद्धया पालय् श्रोतापन्न, सकृदागामी
ज्वीगु अपुगु खेंथं च्वं | उदाहरणया लागी विशाखा, सुमना
धयापि उपासिकात न्हेद दुबलय् हे श्रोतापन्न जूर्पि खः |
अथे जूगुया कारण हेनु सम्पत्ति व प्रज्ञा मत च्याकेत तयार
जुया च्वंपि जुल। उपदेश न्यनेगु व कनेगुया सम्बन्ध नं
मिले जुइ माः। न्यनी मेस्या नं कनी मेस्या नं योग्यता
दयेमाः।

भिक्षुपिनिगु ज्या व कर्तव्य खः गृहस्थी जीवन
गुकथं सफल ज्वी धयागु बारय् लंपु क्यना विइगु। गृहस्थी
पिनिगु ज्यानं धर्म खं न्यनाथें कर्तव्य पालन याये सयकेगु।
धमया अथं हे कर्तव्य, सदाचार, आचरण बाँलाकेगु, गृहस्थी
ज्या बाँलाक याय् सयकेगु खः। परस्पर सहयोग व कर्तव्य
पालन याय् गु हे गृहस्थी जीवन सुख पूर्वक हनायंकेत मदयेक
मगागु ध्यवा कमायनं याय् सयकेमाः खर्वनं याय् सयकेमा।
अथे यायत्र बुद्धि नं माः।

बुद्धकालीन खं पितहया धया विज्यात—अबलेया
उपासकतसें धर्म थ्वीका ज्यायाना यंकुगु खने दु। लिपा
जूलिसे उपासकपिसं भिक्षुं कि मेमेगु ज्या कायेगु शुरुयाना
हल। छ्यें छ्यें भिक्षुं पि सःता थःथःगु ज्या काय् गु थाले
याना भिक्षुं थःपिसं धायें तयेगु कुतः याना शोषण

यायगु ज्या याना हल। उकि याना भिक्षुपिनि मनो प्रवृत्ति
स्यना वल। मन बःलासाँ न्हावलें होश दयेका च्वने फुसा
त बाहे ला। अथे होश दयेका च्वने फुसा मनोप्रवृत्ति स्यनी
मखु। तर गृहस्थीपिनि छ्यें अपो वय बनेगु द्यं बनेगु
बानि जुल धायवं मनोप्रवृत्ति स्यनी, अपवादं बचे ज्वी
मखु।

भोजन सिध्येवं छ्वलफल कार्यक्रमय् भिक्षु बुद्धघोष
महास्थविरं भाग कया विज्यात। परित्राण पाठं लिपा
भिक्षु अश्वघोषं धर्म देशना याना धया विज्यात—जीवन
बाँलाक न्हाका यंकेत प्यचा घःना बुद्धं कना विज्यागु दु
अथवा प्यंबू संग्रह वस्तु दु—दान, प्रियवचन, अथर्चर्या व
समानता। त्याग, नाइक खं ल्हायेगु, उपकार यायेगु,
समभाव खनेगु थव प्यता दुम्ह गृहस्थी वा प्रवर्जित न्हाथाय्
च्वंसाँ जीवन सफल ज्वी धया विज्यात।

अनं लिपा भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं राष्ट्रपालया
दृढ प्रतिज्ञाया बारय् बाखं कना विज्यात।

गुलाया बाखं

श्रीघः विहारे गुला लच्छ यंकं पालंपाः यावा
भिक्षुपिसं धर्म देशना याना विज्यागु समाचार दु। अथे हे
गण महाविहार, श्री सुमगल विहार, शाक्यसिंह विहारय्
नं लच्छयंकं बुद्धपूजा व धर्मदेशना जूगु समाचार दु।

सिद्धार्थ स्वास्थ्य भवन शिलान्यास

गण महाविहारय् १६ भाद्र १०३० खुनु स्वास्थ्य
राज्यमन्त्री श्रीमती कमल शाह पाखं सिद्धार्थ स्वास्थ्य सेवा
भवनया जग स्वनेगु ज्या सम्पन्न जुल।

उक्त समारोह भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर पाखं
पञ्चशील प्रदानं शुरु जुल।

भिक्षु सुमंगलं—बौद्ध साहित्ये स्वया यकेवले गौतम बुद्धं थः महं है रोगिया सेवा याना विज्यागु खँ यद्वं प्रमाण दु धया विज्यात ।

भिक्षु सुदशेनं—रोगिया सेवा है बुद्धया सेवा खः धंका बुद्धं धया विज्यागु खँ न्ह्यथना विज्यात ।

श्री लोकदर्शन वज्ञाचार्य जु—सिद्धार्थ स्वास्थ्य सेवा केन्द्र सञ्चाचन यायेया लागी डाक्टर व नसंतर्पे निशुल्क सेवा यायेगु वचन वियादीगु खँयात सराहना याना विज्यात ।

श्री द्रव्यरत्न तुः नाधरं स्वास्थ्य सेवा भवन निर्माण यायेत छूगु नाख त्या दाँ माली धयादिल ।

श्री राजमान उपासकं धन्यवाद ज्ञापन यानादिल ।

त्रिशूली महापरित्राण

त्रिशूली सुगतपुर विहारय भिक्षु मेधंकरपाखें गुँला लच्छं यंकं महापरित्राण पाठ व धमे देशना जूगु समाचार दु ।

भोटे (बनेपा) बौद्ध गोष्ठी

गत १६ भाद्र २०३० बनेपा ध्यानकुटी गुँला लच्छं बौद्ध शिक्षा सम्बन्धी प्रवचन सिधःगु उपलक्षे भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरया सभापतित्वय धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी सम्पन्न जुल ।

पञ्चशील प्राथ्यनौ लिपा स्वागतगामी जुल । अन्ते लिपा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्षा धम्मवती अनगारिका उक्त गोष्ठीया परिचय विया, बुद्ध धर्मं अध्ययन व गाँगामे प्रचार यावेनेगु उद्देश्य कथं जिपि गाँगामय वना च्वना । थन नं वया च्वना । केवल भाषण जक बीगु ज्या विमिसं याना च्वनागु मखु हप्ताय छक निशुल्क स्वास्थ्य देवा, निशुल्क शिक्षा प्रदान याना च्वना धया विज्यात ।

जिन् विमलानन्दं ध्यानकुटी नाँ गथे अथे है

ध्यानया शिक्षा नं बी दुमा बाँलाइ धयागु सुकाव विया विज्यात ।

बनेपाया आशाकाजी श्रेष्ठं ध्य नकुटी निर्माण जुया लच्छया दुरो रचनात्वक गतिविद्वि व बौद्ध शिक्षा प्रचारं याना बनेपावासी प्रभावित जूगु खँ न्ह्यथना दिल ।

श्री लोकदर्शन वज्ञाचार्यं ध्यानकुटी बने जूगु बनेपाया लागी शुभ लक्षण खः । ध्व कुटी छगु जक वर्गया लागी बने जूगु मखु सकसिगु हितया लागी बने जूगु खः उंकि सकसिनं ध्व ध्यानकुटीयात गुहाली यानादीमा धका आव्हान याना विज्यात । अनं लिपा यै, भोट, साँगा व नालायापि अन मुनाच्वंपिस यथा शक्ति चन्दा प्रदान यागु २००००- दु ।

भिक्षु अश्वघोषं ध्यानकुटीया परिचय विया—बौद्ध शिक्षा प्रचार व मनूयाके मनुष्य गुण दयकेगु उद्देश्य ज्वना ध्व ध्यानकुटीया स्थापना जूगु खः धया विज्यात ।

बौद्ध शिक्षाया वारय खँ न्ह्यथना वा माँ पिना धाँय नं बुया बो, वामा व धाँयमा छुटे यायथें भिगु मभिगु छुटे याय, फैगु बुछिद दयेकेगु व परस्पर कर्तव्य पालन यायेगु है बौद्ध शिक्षा खः धया विज्यात ।

स्थानीय जनताँ जक मखु नाला व साँगा आदि गार्मनिसैं रुचित्या बौद्ध शिक्षाया वाखू न्यंवै च्वंगु खँ न्ह्यथना उत्साह बढे जूगु खँ नं चर्चा याना विज्यात ।

सभापति आसनं भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरै बनेपाय, बौद्ध विहार दयाबोगु इतिहासया खँ न्ह्यथना खोसि भिक्षुया प्रयत्नया फलस्वरूप चम्द्रकीर्ति विहार स्थापना जूगु खँ चर्चा याना विज्यात । आः भिक्षु अश्वघोषया प्रयत्नं ध्यानकुटी बने जूगु हर्षया खँ खः धया विज्यात ।

धर्मकीर्ति विहार व बौद्ध अध्ययन गोष्ठी परिवार निसया घरबन्दी (घरेलु) कापया वसः ज्वलाकं पुना ताङु खना बनेपाय, जनता प्रभावित जूगु समाचार दु ।

नेपालीमा छैन भन्नु पद्दन पढ्नुहोस् !

बौद्ध साहित्यका अमूल्य रत्नहरू

बौद्ध विद्वान आचार्य भिक्षु अमृतानन्दद्वारा त्रिपिटक प्राचीन ग्रालि (भाषा)

साहित्यबाट खोजपूर्ण संकलित तथा अनुदित सरल तथा सुगमता

पूर्वक आपनै नेपाली भाषामा—

(१) बुद्धकालीन ब्राह्मण—यस ग्रन्थमा बुद्धका समयका क-कस्तो ब्राह्मण-पण्डितहरू

बुद्धकहाँ गई छलफल गर्दा रहेछन् भन्ने र बुद्धले ब्राह्मण-
पण्डितहरूसँग कुन तरिकाले छलफल गर्नु हुँदौरहेछ भन्ने
कुराहरूका साथ त्यसताकाका ब्राह्मणहरूको मनोभावना
कस्तो रहेछ भन्ने कुराहरू पनि पाइन्छन् ।

४०० भन्दा बढी पृष्ठको रु. ७/- मात्र ।

(२) बुद्धकालीन गृहस्थीहरू—यस ग्रन्थमा गृहस्थी भावमै क-कस्ता ध्यान-भावना

तथा विशिष्ट गुण धर्महरू हासिल गर्न सकदा रहेछन्
भन्ने कुराहरूको ज्वलन्त उदाहरणहरू पाइन्छन् ।
साथै गार्हस्थ्य जीवनोपयोगी अनेक कुराहरू, गृहस्थी-
हरूले कसरी पैसा सुरक्षा गर्ने, कसरी खर्च गर्ने भन्ने
अर्थनीति सम्बन्धी चरित्र कथाहरूले शृंगारिएको छ ।

५०० भन्दा बढी पृष्ठको रु. ८/- मात्र ।

(३) बुद्धकालीन राजपरिवार—यस ग्रन्थमा बुद्ध-समयका राजा-रजौटाहरूको चरित्र
कथाहरूका साथै बुद्धकालको राजतन्त्र र लिच्छवी-
हरूका गणतन्त्रको रूप-रेखा जलिकएको छ । राज-
नीतिका साथ त्यसताकाका सामाजिक जीवनका
चरित्र कथाहरू दर्शाईएका छन् ।

६०० भन्दा बढी पृष्ठको रु. १०/- मात्र ।

यी पुस्तकहरू पाइने ठेगाना

आनन्दकुटी, स्वयम्भू

श्रीध: विहार, काठमाडौं

ध्यानकुटी, बनेपा

धर्मकोर्ति विहार, काठमाडौं

भक्त पुस्तक भण्डार, तीनधारा बनेपा

रत्न पुस्तक भण्डार, काठमाडौं

व्यवस्थापक भिक्षु महानाम, प्रकाशक—आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू, काठमाडौं, नेपाल ।

मुद्रक—नेपाल प्रेस, ६/५९८ शुक्रपर्व, काठमाडौं । (फोन : ११०३२)